

De mensheid opnieuw samengevat

Het vergeten evangelie (hoofdstuk 6)

Leerhuis 2021-2022

28 april 2022

Inleiding

Is het terecht dat wij goed nieuws wantrouwen? Is het inderdaad: 'better safe than sorry'?

De politiek, de religie, en de techniek kunnen het kwaad beperken. Maar ze hebben de natuurlijke neiging om doelen op zichzelf te worden. Om zo machtig te worden dat ze de menselijke waardigheid negeren en het leven afknijpen.

Mensen zeggen: 'de wereld is een paard van Troje. Het lijkt mooi, maar er sluimert altijd onheil.' Jezus brengt goed nieuws. 'Het leven is als een baby in een trog, het lijkt al mooi en dan blijkt er ook nog een schitterende, stralende God achter te schuilen.'

Hoe spreken we over God

De grote ontdekking van het jodendom: God is de Allerhoogste, de Heer van de heren. Hij is niet een beetje sterker dan de andere goden, hij is van een andere categorie. 'Achter hem kun je niets meer denken. Voor hem bestaat niks. Hij is er sinds alle eeuwigheden en alles wat er bestaat is in hem ontstaan.'

God mag niet afgebeeld worden, zo verheven is hij. Veel Joden spraken zelfs de naam van God niet uit.

'Ik ben die ik ben': vraag niet door, ik heb geen naam. God is niet te categoriseren.

'De enige reden dat Joodse en christelijke denkers toch spreken over God is de hoop, de ervaring, het verlangen misschien slechts, dat onze werkelijkheid enige verwantschap vertoont met God.'

Alles komt uit hem voort, dan is het niet gek aan te nemen dat alles wat hij heeft voortgebracht toch ergens in zich sporen van hem heeft.

Het beeld van de zaklamp en de zon. De zon kun je niet verlichten met een zaklamp, maar de zaklamp lijkt wel een beetje op de zon.

God 'bestaat' op een veel hoger niveau, zijn liefde is veel hoger, toch is er ergens verwantschap. Onze ervaring draagt sporen van God.

God = liefde: er is niets in hem dat geen liefde is. Waar hij is, is de liefde. Waar de liefde is, is hij.

Liefde en rechtvaardigheid staan niet tegenover elkaar. Gods rechtvaardigheid = zijn liefde.

God = liefde

De vroege christenen begonnen *agapè* te gebruiken voor liefde, een zelden gebruikt woord. In de Septuagint werd het al wel veel gebruikt. De eerste christenen kenden het dus uit het Griekse OT. *Agapè* werd het woord om de liefde uit te drukken die bij God past.

Denk aan het grote gebod van de liefde (God liefhebben en je naaste als jezelf) en 1 Korintiërs 13.

Aan de *agapè* hangt de hele wet en de profeten. 'Het is de *agapè* die je daden kleur geeft en zinvol maakt.' 'Agapè is streven naar het beste voor je omgeving, inclusief jezelf.'

God = liefde: het hoogste en het mooiste.

Eeuwenlang wachten op Koningsdag

God is dus het volstrekte tegendeel van het kwaad. Kwaad is 'hol', God is 'vol' en stroomt over. God 'wijdt zich gepassioneerd aan het welzijn van de anderen' (C.S. Lewis).

'Gods koningschap staat op het punt aan te breken, laat dat goede nieuws tot je doordringen.' ('De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.')

Jesaja 52:7: 'Hoe welkom is de vreugdebode die over de bergen komt aangesneld, die vrede aankondigt en *goed nieuws* brengt, die redding aankondigt en tegen Sion zegt: Je God is koning!'

Internationaal is de meest gezochte bijbeltekst Zacharia 14:9: 'En de HEER zal koning worden over de hele aarde. Dan zal de HEER de enige God zijn en zijn naam de enige naam.'

Zie ook Zacharia 9:9 (aangehaald in Matteüs 21:5): '... Je koning is aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege. Nederig komt hij aanrijden op een ezel ...'.

Bij het woord 'evangelie' ('euangèlion') had men direct allerlei associaties. Bij dat woord 'hoorde het beeld van een nieuwe tijd, een nieuwe wereld zelfs, waarin eindelijk een rechtvaardige, goede koning zou regeren – en dan hangt het van je overtuiging af wíe je dan een goede koning vindt.'

Het evangelie dat Jezus brengt: nú is de tijd, het gaat nu echt eindelijk gebeuren. God wordt koning. Er komt een kosmische troonswisseling aan.

Wat betekent die troonswisseling?

‘De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd. Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan blinden het herstel van hun zicht, om onderdrukten hun vrijheid te geven, om een genadejaar van de Heer uit te roepen’ (Lucas 4:18-19; Jesaja 61:1-2).

Jezus laat weg: ‘... en een dag van wraak voor onze God ...’ (Jesaja 61:2).

Het koningschap van God is heel concreet en aards, mensen genezen, worden vrij, ervaren troost, er is geen wraak meer.

Jezus is zélf dat goede nieuws. In gelijkenissen vertelt hij hoe het koningschap eruit gaat zien (een mosterdzaadje bijvoorbeeld), er is ook sprake van afwijzing en lijden (‘hij werd veracht’, Jesaja 53:3).

Hij laat ook zien wat het koningschap inhoudt (voetwassing, optreden in de tempel, wonderen).

Hij rijdt op een ezel Jeruzalem binnen (Zacharia 9:9). 'De tijd is gekomen dat de Mensenzoon tot majesteit wordt verheven' (Johannes 12:23). Jezus' kruisiging wordt Gods kroning. Jezus krijgt een kroon van doorns. Het allermooiste wordt op de een of andere manier bereikt via het allerergste. Hoe kan dit ooit goed nieuws zijn?

Jezus parodieert de keizer

Op een zilveren wijnbeker staat de triomftocht afgebeeld van keizer Tiberius vanwege zijn overwinning in het vroegere Joegoslavië.

Jezus' veroordeling en kruisiging is een parodie op zo'n triomftocht.

Het begint beide in de vroege ochtend. Lauwerkrans en purperen gewaad, roodgeverfd gezicht. 10.000-en mensen lopen mee, ook krijgsgevangenen. Capitool ('hoofd') – Golgota ('hoofd'). De keizer gaat de stad in, Jezus juist de stad uit. Beker wijn aangeboden. Witte stier geslacht, Jezus sterft (wordt vergeleken met een offerdier). Speciale tekens uit de hemel (zonsverduistering).

Marcus wilde hiermee uitdrukken dat Jezus verliezer leek, maar uiteindelijk overwinnaar is. Jezus is het origineel, de keizer een parodie.

Jezus zelf is het koninkrijk

Jezus was vol van God. Jezus is 'zelf Gods rijk: God regeert in hem. Hij is de hemel op aarde. In zijn geest en in zijn lijf is alles vol van God.'

Zoon van God (niet letterlijk): zo zoon, zo vader.

Beeld van God: Jezus is de eerste onderkoning die werkelijk doet wat de oorspronkelijke bedoeling was.

Zie de gelijkenis van de wijngaard (Matteüs 21): de mensen zijn de pachters die de zoon doden. Maar de steen die werd afgekeurd werd de hoeksteen.

Er staat net niet letterlijk: Jezus is God.

Deuteronomium 6:4 / 1 Korintiërs 8:6: één God, één Heer

'Luister, Israël: de HEER, onze God, de HEER is de enige!'

'wij weten: er is één God, de Vader, uit wie alles is ontstaan en voor wie wij zijn bestemd, en één Heer, Jezus Christus, door wie alles bestaat en door wie wij leven.'

Jesaja 45:23 ('voor mij zal elke knie zich buigen en elke tong zal bij mij zweren') / Filippenzen 2:9-11: 'opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen', 'Jezus Christus is Heer'

Johannes 1:14; 3:16: 'de enige Zoon'

Johannes 1:18: 'Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is, die aan het hart van de Vader rust, heeft hem doen kennen' (NBV).

'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, die aan de boezem des Vaders is, die heeft Hem doen kennen' (NBG 51).

'Je gaat hier op aarde niets vinden dat zozeer God benadert als hij.'

'God gebeurde bij Jezus.' 'Jezus is een blik in de hemel, en meer nog: de hemel gebeurde bij hem, hij bracht de hemel op aarde.'

Jezus is besmettelijk

Jezus 'leefde een leven dat volkomen verbonden was met God en op de een of andere manier is dat nu voor alle andere mensen beschikbaar.'

Jezus is een pars pro toto, een deel dat staat voor het geheel. Jezus sleurt als het ware de mensheid mee ... in zijn klim:

'Wanneer ik van de aarde omhooggeheven word, zal ik iedereen naar mij toe halen' (Johannes 12:32).

Voorbeeld: als het Nederlands elftal verliest, verliest heel Nederland.

Hier moet een ander kopje

Recapitulatie: 'herhoofden', opnieuw samenvatten.

Jezus is het hoofd van de kerk, van alles. '... om alles in de hemel en op aarde onder één hoofd bijeen te brengen, onder Christus' (Efeziërs 1:9-10).

Wij zijn 'in' Christus. Jezus is 'de mensenzoon', vertegenwoordigt de mensheid. Jezus is de nieuwe Adam.

Samenvatting van het Oude Testament: God met alles liefhebben en je naaste als jezelf. Deze samenvatting is Jezus, die totale liefde was (Ireneüs).

Waarom 'telt' Jezus wel voor de rest en zoveel anderen niet?

God heeft Jezus aangesteld als degene die de samenvatting moest leveren.

Jezus is het ook waard, hij heeft zich bewezen. Hij is de eerste en enige die werkelijk in verbondenheid met God leefde.

Zijn hele leven was een test (samengevat in de verzoeking in de woestijn), en de kruisiging is de ultieme test. 'Hij bleef voluit verbonden met God en liet Gods karakter zien, juist toen hij werd doodgemarteld.' Zelfs aan het kruis vergeeft hij nog. God is koning geworden in zijn leven, anders gezegd, Gods koninkrijk is nu gesticht.

De opstanding is het bewijs dat Jezus zelfs de zwaarste test kan doorstaan. Christus victor.

Vanaf nu kan dat blijkbaar, een soort hemel op aarde. 'Jezus wás nu dus een eenpersoonsparadijs en dan kan er ook een planeetvullend paradijs komen.'

Dat is goed nieuws. Vrede en verlossing voor alle mensen (zoals op de inscriptie van keizer Augustus).

'Er is een goede wereld waarin iedereen het volle leven kan ervaren en bij Jezus is die begonnen. Dat is het evangelie volgens de Bijbel.'

Vragen

Hoe zou je de centrale vraag van het Oude Testament verwoorden?
Wat herken je daarvan? Hoe speelt dat in je eigen leven?

Jezus claimt een antwoord te zijn op de grote vraag van de mensheid.
Kun je een begin maken met hoe hij dat is?

Wat lijkt Jezus te bedoelen met het woord 'evangelie'? Waarin is dat anders dan de evangeliën van de staat, de religie en de techniek?

'Jezus is de nieuwe samenvatting van de mens'. Wat kun je hiermee?

'God is liefde'. Hoe zou je dit in eigen woorden zeggen? Heb je hier iets van gemerkt in je eigen leven?